

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 9. april 2015
Kontor: Straffuldbyrddelseskontoret
Sagsbeh: Pernille Bjørnholk
Sagsnr.: 2015-0030-3210
Dok.: 1536615

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 562 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. marts 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Mette Frederiksen

/

Rikke Freil Laulund

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 562 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke tilbud af resocialiserende art indsatte tilbydes under langvarige varetægtsfængslinger, herunder om de indsatte eksempelvis tilses af en psykiater eller en psykolog, samt i hvilke tilfælde de indsattes psykiske og sociale forhold søges afdækket under varetægtsfængslingen.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”Under henvisning til nedenstående redegørelse kan det oplyses, at der tilbydes og iværksættes en række både resocialiserende og sundhedsmæssige indsatser, når en person varetægtsfængsles i en af kriminalforsorgens institutioner.

Fysisk og mental sundhed

Det fremgår af § 31 i bekendtgørelse nr. 339 af 12. april 2012 om ophold i varetægt (varetægtsbekendtgørelsen), at en varetægtsarrestant har ret til lægebehandling, herunder tilkald af egen læge, og anden sundhedsmæssig bistand efter reglerne i bekendtgørelse om sundhedsmæssig bistand til indsatte i kriminalforsorgens institutioner.

Af § 7 i bekendtgørelse nr. 374 af 17. maj 2001 om sundhedsmæssig bistand til indsatte i kriminalforsorgens institutioner fremgår det endvidere, at institutionen snarest muligt efter indsættelsen skal give den indsatte en generel orientering om sundhedsordningen i institutionen og mundtligt tilbyde den indsatte en samtale med institutionens læge eller sygeplejerske, medmindre opholdet må antages at blive ganske kortvarigt, eller hvis den indsatte forud for opholdet har opholdt sig i en anden af kriminalforsorgens institutioner, hvor den pågældende har fået samme tilbud.

Personalet skal desuden ved indsættelsen gennemføre en modtagelsessamtale, som afdækker en række akutte problemstillinger af social og personlig karakter samt en samtale, som med udgangspunkt i et spørgeskema, adresserer tidligere eller nuværende tilknytning til det psykiatriske system samt risiko for selvmord. Hvis denne samtale giver anledning til mistanke om behov for yderligere samtaler af støttende eller afdækkende karakter, skal personalet med det samme give besked til relevant sundhedspersonale om dette.

De varetægtsfængslede tilses ikke automatisk af en psykiater eller psykolog. Men giver ovennævnte procedure anledning til

afklaring/behandling, som ikke kan tilgodeses af en sygeplejerske eller læge, vil en psykiater blive tilkaldt hurtigst muligt. Psykiateren vil som altovervejende udgangspunkt tilse den indsatte inden for samme uge.

Kriminalforsorgen har i februar 2012 iværksat en satspuljefinansieret screeningsordning med henblik på at screene samtlige unge under 18 år i kriminalforsorgens institutioner for psykiatriske problemstillinger, herunder gennemføre psykiatriske udredningsforløb, således at der hurtigere og mere effektivt kan sættes ind med relevant behandling.

For varetægtsfængslede, som er isoleret efter rettens bestemmelse, er der særlige tilbud med henblik på at mindske den særlige belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred, som er forbundet med isolation, jf. varetægtsbekendtgørelsens §§ 79-83. Det påhviler således bl.a. personalet løbende at være særligt opmærksom på, om isolerede varetægtsarrestanter har behov for øget personalekontakt, tilsyn af læge, herunder psykiater, udvidet adgang til besøg mv.

Sociale forhold

For så vidt angår spørgsmålet om afdækning af sociale forhold kan det oplyses, at institutionen efter varetægtsbekendtgørelsens § 30 skal vejlede og bistå en varetægtsarrestant med henblik på at begrænse de erhvervmæssige, sociale og personlige ulemper, der følger af varetægtsopholdet. Institutionen skal i denne forbindelse formidle kontakt til personer, institutioner og myndigheder, der efter anden lovgivning kan yde bistand.

Der er ikke foreskrevet nogen pligt for kriminalforsorgen til – på samme måde som for afsonere – at udarbejde handleplaner for varetægtsarrestanter. Som senest oplyst i Justitsministeriets besvarelse af 18. marts 2015 af spørgsmål nr. 427 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg har kriminalforsorgen imidlertid besluttet, at der pr. 1. marts 2014 også skal udarbejdes handleplaner for varetægtsfængslede. I handleplanen indskrives først oplysninger fra modtagelsessamtalen, og, medmindre opholdet er kortvarigt, kan handleplanen derefter løbende udbygges, når der sker en øget afdækning af den indsattes situation og behov for indsatser.

Hvis det i forbindelse med afdækningen af den varetægtsfængslede psykiske og sociale forhold viser sig, at der er behov for, at der tages kontakt til andre myndigheder, der efter anden lovgivning kan yde bistand, er kriminalforsorgen som nævnt forpligtet til at bistå indsatte med dette.

Det er i sig selv ikke længden af varetægtsfængslingen, der er afgørende for, hvorvidt der sker en afdækning af indsattes psykiske og sociale forhold. Afdækningen indledes i forbindelse

med modtagelsessamtalen, og viser denne eller senere observationer og samtaler, at indsatte har behov eller problemer, som det er nødvendigt at handle på, er kriminalforsorgens personale forpligtet til at følge op på dette.

Den forsorgsmæssige bistand til varetægtsfængslede udføres i et samarbejde mellem arresthuspersonalet og forsorgspersonalet fra den afdeling af Kriminalforsorgen i Frihed, hvor arresthuset er beliggende, dog således at forsorgspersonalet har ansvaret for, at det forsorgsmæssige arbejde udføres.

Københavns Fængsler, som er landets største arresthus, har eget forsorgspersonale ansat til denne opgave, og på fængsler med arrestafdelinger vil det være forsorgspersonale fra fængslet, der har ansvaret.

Det fremgår herudover af cirkulære om varetagelse af forsorgsarbejdet vedrørende indsatte i kriminalforsorgens anstalter og arresthusene, at det er forudsat, at en repræsentant fra forsorgspersonalet jævnligt (mindst en gang om ugen) kommer i arresthuset, og at der foregår en løbende gensidig udveksling af oplysninger om den enkelte indsattes situation.

Misbrugsbehandling

For så vidt angår spørgsmålet om yderligere resocialiserende tilbud under varetægtsfængslingen kan det oplyses, at alle varetægtsfængslede orienteres om, at der tilbydes vederlagsfri behandling for et eventuelt stofmisbrug, jf. § 32 i varetægtsbekendtgørelsen. Det bemærkes, at der i arresthusene er tale om misbrugsbehandling i form af forbehandling.

Øvrig beskæftigelse

Varetægtsarrestanter har ikke beskæftigelsespligt, men skal tilbydes beskæftigelse efter reglerne i bekendtgørelse om beskæftigelse mv. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner (beskæftigelsesbekendtgørelsen).

I arresthusene udgør arbejde cirka 90 pct. af den samlede beskæftigelse og består primært af mindre produktion og montagevirksomhed (samlearbejde) samt rengøring og bygningsvedligeholdelse.

Herudover har varetægtsfængslede også mulighed for at deltage i undervisning. I alle arresthuse og i Københavns Fængsler udbydes der undervisning, hvis omfang dog varierer. Det kan oplyses, at der er mulighed for mellem 6 og 18 timers undervisning afhængig af arresthusets størrelse. I næsten halvdelen af arresthusene leveres undervisningstilbud fra et nærliggende fængsel, mens den anden halvdel af arresthusene har egne timelærere tilknyttet. Som udgangspunkt udbydes der undervisning i basale læse-, skrive- og regnefærdigheder, herunder

ordblindeundervisning og forberedende voksenundervisning (FVU) samt kernefag i almen voksenuddannelse (9.-10. klasses undervisning). Der er indført digitale undervisningsmuligheder i en række fag efter indførelsen af det sikrede pc-netværk. Mulighederne for digital undervisning udvides i løbet af 2015 som et led i aftalen om Kriminalforsorgens økonomi for 2013-2016 (flerårsaftalen) med introduktion af fjernundervisning via det sikrede pc-netværk.

Herudover er det muligt for arresthusene at gennemføre AMU-kurser for indsatte, hvilket i stigende grad bliver benyttet i de mindre arresthuse. Der gennemføres bl.a. kurser i førstehjælp og kurser i industrisyning. Der er ca. 10 ud af 36 arresthuse, der aktuelt udbyder AMU-kurser, men det forventes, at flere arresthuse får muligheden inden flerårsaftalens udløb i 2016.

I Københavns Fængsler er der ud over almindelig undervisning også mulighed for at gennemføre erhvervsuddannelsesgrundforløb enten på institutionens kokkeskole eller på bagerskolen.”